

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Prečnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XI.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v soboto, dne 28. julija 1928.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 89.

Bilanca trgovinske pogodbe z Avstrijo.

Za presojo trgovinske pogodbe, ki smo jo sklenili z Avstrijo leta 1925 in oceno komisij v naknadnem sporazumu je treba imeti pred očmi bilanco kupčijskega prometa z Avstrijo v zadnjih treh letih. Ta bilanca kaže sledečo sliko:

Jugoslovanski izvoz v Avstrijo obstoja v glavnem iz živine, mesa ter ostalih živilskih potrebščin, kar odgovarja gospodarski strukturi in odnošajem obeh dežel. Avstrijski izvoz v Jugoslavijo pa obstoji skoro izključno iz industrijskih predmetov. Od kar smo sklenili leta 1925 trgovinsko pogodbo z Jugoslavijo, se je medsebojna kupčija razvijala po avstrijski statistiki na sledeči način:

I. Uvoz iz Jugoslavije v Avstrijo:

v milijonih šilingov

Leto	Žive živali	Živila in pišče	Surovine in polizdelki	Finalni izdelki	Skupno
1925	29.4	75.6	23.7	5.3	134
1926	62.9	78.5	20.3	4.7	166.4
1927	84.2	64.7	31.9	5.5	176.3

Celokupen uvoz je torej po vrednosti od leta do leta napredoval in sicer predvsem glede živih živali, ki se je v tej dobi potrojil, dočim je uvoz v Avstrijo nekoliko nazadoval, uvoz polfabrikatov in finalnih izdelkov pa je ostal stacioneren. Med deležem, ki ga zavzema naš uvoz v Avstrijo v avstrijski zunanji trgovini proti deležu Avstrije pri uvozu v Jugoslavijo, je ogromna razlika. Naš uvoz v Avstrijo znaša 4.8 odnosno 6 odnosno 5.7% celokupnega uvoza v Avstrijo. Nasprotno pa znaša izvoz iz Avstrije v Jugoslavijo 9.3 odnosno 8.8 odnosno 7.6% celokupnega avstrijskega izvoza. Bilanca z Jugoslavijo je bila torej po avstrijskih cenitvah leta 1925 še z 30 milijoni šilingov aktivna, v letu 1927 pa z 21 milijoni v korist Jugoslavije pasivna.

II. Izvoz iz Avstrije v Jugoslavijo:

v milijonih šilingov

Leto	Živila in pišče	Surovine in polizdelki	Finalni izdelki	Skupno
1925	1.3	12.7	161.2	175.3
1926	1.1	13.5	137.—	151.7
1927	1.5	13.9	140.—	155.5

Dočim pripada od jugoslovanskega uvoza v Avstrijo okrog 60% na živila odnosno v zadnjem letu skoro 50% na žive živali, znaša odstotek finalnih produktov pri uvozu iz Avstrije v Jugoslavijo 90% tako, da igrajo poleg nje vse druge skupine blaga le podrejeno vlogo. Medtem ko vrednost našega izvoza v Avstrijo raste, je vrednost avstrijskega izvoza v Jugoslavijo tekom treh let, odkar je trgovinska pogodba v veljavi, nazadovala za 20 milijonov šilingov.

Avstrijsko motivno poročilo k dodatni pogodbi, ki ga je vlada predložila parlamentu, pravi, da bi se bila morala revizija pogodbe pravzaprav nanašati na celokupen uvoz poljedelskih produktov v Avstrijo, da pa se je program revizije v interesu lažje izvedbe pogajanj skrčil in omejil na najvažnejši skupini in sicer živali in meso ter na žita in moko. Poročilo

priznava, da so bila pogajanja radi velikega interesa, ki ga ima Jugoslavija na izvozu živine in mesa v Avstrijo, zelo težavna, da se je pa končno vendarle dosegel sporazum, s katerim je bil dosežen namen revizije, namreč, da se olajša položaj avstrijskega živinorejstva. Glede žita in moko je dobila Jugoslavija v novem sporazumu enake pogodbene carine, kakor jih uživa Madžarska. Uspeh revizije reasumira avstrijsko motivno poročilo v sledečem:

Po dodatni pogodbi preneha vezanje carine na mlevske izdelke iz koruze, neizpremenjena ostane carina za teleta, delovne toplokrvne konje in za meso, izvezni goveje in svinjsko. Praktično ostane tudi carina na svinjsko mast in slanino neizpremenjena, ker se v pogodbi z Madžarsko ta carina ni zvišala in torej pripade Jugoslaviji po klavzuli največjih ugodnosti ta neizpremenjena postavka.

Na povišanje carine za uvoz delovne in plemenske živine je pristala Jugoslavija — kakor piše poročilo — že v notih z dne 8. junija 1927, torej pred letom dni (o čemur naša gospodarska javnost v Jugoslaviji ni imela pojma). Pa tudi za mlado živino, kjer velja zaenkrat še stara pogodbeni carina v avstrijski trgovski pogodbi s Švico, so uvedena pogajanja, da se tudi to vezanje ukine. Nato naštevava motivno po-

ročilo vse koncesije, ki smo jih dali Avstriji za uvoz v Jugoslavijo, kakor tudi na one, na katere smo pristali v avstrijski tarifi. Glede koncesij, ki so nam jih dali Avstriji, pa pravi poročilo:

»Koncesije od avstrijske strani v jugoslovanski tarifi se nanašajo poglavitno na pozicije, ki so za avstrijski uvoz v Jugoslavijo le malega pomena in pri katerih smo se bodisi znižanju carine popolnoma odpovedali, deloma pa smo pristali na neznatno zvišanje carin.«

Koncesije, katere so nam dali Avstriji v njihovi tarifi, so deloma že obsežene v novi dodatni pogodbi med Avstrijo in Madžarsko in le pri nekaterih tipičnih jugoslovanskih eksportnih predmetih so koncedirani večji popusti. Poročilo se vzdržuje od končne bilance rezultata pogajanj. Brez dvoma; da mnoge panoge avstrijske industrije z rezultatom pogajanj niso prav zadovoljne, dočim prevladuje v našem poljedelskem ministrstvu mišljenje, da se bo dalo tudi pri novih povišanih uvoznih carinah v Avstrijo živino izvažati. To mnenje našega ministrstva je brezdvomno neumestno optimistično tudi za vzhodne kraje naše države in naša pozicija na dunajskem živinskem tržišču, ki je bila že sedaj prav neznatna, bo v bodoče še slabejša.

Uredba o odpiranju in zapiranju lokalov izpremenjena.

Ministrstvo socialne politike je moralo izpremeniti nekatera določila uredbe. — Pričakujejo se še nove izpremembe.

Uredba o odpiranju in zapiranju trgovskih in obrtnih lokalov, ki jo je izdalo ministrstvo za socialno politiko sporazumno z ministrstvom trgovine in industrije 9. maja t. l. se je začela kmalu po razglasitvi krhati in ministrstvo za socialno politiko je bilo primorano izpremeniti nekatera določila te uredbe. Izpremembe so bile objavljene v Službenih Novinah že 25. t. m. in so ta dan tudi že stopile v veljavo. Po pisanju srbijanskih listov je pričakovati, da bodo tem izpremembam sledile še druge, kajti Zemaljski Savez obrtnih zadrug kr. SHS v Beogradu je sklenil, da se 12. avgusta t. l. priredijo v vsej državi protestna zborovanja dotičnikov, ki bodo zahtevali, da se uredba temelito izpremeni ali ukine.

V novi izpremenjeni uredbi je predvsem premaknjena meja, ki je določena za odpiranje in zapiranje, in sicer tako, da se bodo smeli lokali odpirati poleti že ob 5. uri zjutraj, a zapirati najkasneje ob 8. zvečer, po-

zimi pa odpirati ob 6. uri zjutraj; zapirati pa ob 8. uri zvečer. Naravno, je morajo veliki župani, kakor po stari uredbi, tako tudi sedaj, v tem okviru določiti odpiralni in zapiralni čas, ki se mora ujemati z delovnim časom pomožnega osebja za dotično stroko.

Nova uredba predvideva izjemo za Srbijo, Črno goro in Bosno-Hercegovino, kjer smejo biti vse trgovinske in obrtne obratovalnice odprte redno 10 ur dnevno, a kjer to zahtevajo lokalne prilike, smejo veliki župani še posebej dovoliti, da smejo biti obratovalnice odprte še po dve uri dnevno več.

Izpremembe se tičejo nadalje določil glede praznovanja verskih praznikov. Bistveno so tudi izpremenjene določbe glede dela v pekarnah.

Veliki župani morajo v teku dveh mesecev po razglasitvi teh izprememb, t. j. do 25. septembra t. l., izdati izvršilne navedbe, toda minister za socialno politiko sme izjemoma ta rok tudi podaljšati.

Nova uredba o krošnjarenju.

Ministrstvo trgovine in industrije je izdalo novo uredbo o krošnjarenju. Krošnjarenje je po novi uredbi prepovedano v Ljubljani, Mariboru, Celju in Ptuj, a na Bledu, v Rogški Slatini, Dobrni in Radencih samo v času letovišne sezone.

V obmejnih srezih (Logatec, Kranj, Radovljica, Kamnik, Dolnja Lendava, Gornji grad, Ljutomer, Maribor desni breg, Murska Sobota, Prevalje in Slovenjgradec) je krošnjarenje dovoljeno samo prebivalcem dotičnega obmejnege sreza.

Besedilo uredbe, ki bo stopila v veljavo dne 9. avgusta t. l., priobčimo v prihodnji številki.

VEČJI IZVOZ IZ JUGOSLAVIJE V ITALIJO.

Rimska agencija »Atmo« poroča v poročilu iz Beograda, da je v preteklem mesecu jugoslovanski izvoz znatno narastel in da je bila pri jugoslovanskem izvozu Italija na prvem mestu. V Italijo so predvsem izvozili stavbeni les, nezaklano živino, železniške prage, konje in kože.

* * *

POL MILIJONA DINARJEV MU JE PREMALO.

»Neue Freie Presse« piše. V poravnavi bančnega podjetja Nagel in Wortmann na Dunaju so priznali poravnalnemu upravitelju dr. Hugonu Kallbergu 60.000 šilingov konorarija, za izplačila v gotovini pa 18.670 šilingov. Dr. Kallberg je smatral to vsoto za prenizko in je rekuriral.

Ivan Mohorič:

Utisi s pota po Nemčiji.

(Nadaljevanje.)

Svarzwaldska centrala obsega dve veliki vodni napravi, Murgwerk in Schwarzenbachwerk. Prva je bila zgrajena v letu 1914 do 1918 in vanjo vpotegnjenih 247 kvadratnih kilometrov ozemlja z letnim odtokom 315 milijonov m³ vode. Bajer Murgwerk ima 359.000 m³ koristne vsebine, kar odgovarja 100.000 kw. uram. Od njega vodi 5-6 km dolgi rov, ki meri 8-2 m v premeru, do rezervoarja in od tod še cevne napeljave 425 m do centrale. Dolinski jez Schwarzenbachwerk je 65 m visok in spodaj 48 m močan ter z mnogobrojnimi kontrolnimi hodniki in rovi prepleten. Jezero, ki se za tem jezum nabira, je 2-2 kilometra dolgo, ima 7 ha površine ter 14.2 milijona m³ koristne vsebine, kar odgovarja 10.5 milijona kilovatnih ur. V njega se dovajajo pritoki potom rorov iz stranskih dolin v dolžini 8 km. Povprečna letna produkcija energije teh naprav znaša 123.5 milijona kilovatnih ur.

Tok se oddaja po celem Badenskem od severne do južne meje ter ima zvezo na severu z rensko-westfalskimi elektrarnami pri Kölnu, ki proizvajajo tok iz premoga na samih premogovnikih, da si prihranijo prevoz, in na jugu s švicarskimi električnimi daljnovodi. Lansko leto je cela naprava proizvedla 175 milijonov kilovatnih ur, od katerih so konzumirali 12.5 milijona mali odjemalci, 66.5 milijona velepodjetja in 96 milijonov pa prekupeci, med katere se šteje mestne električne naprave in tuja električna podjetja.

Po dobri polurni avtomobilni vožnji od jezca smo dospeli na Bühlerhöhe, od koder se nam je odprl nepozabno krasen razgled na dolino Maine in Rene, ki sta se kopale v zlatu solnčnega zatona. Preko znanege elegantnega, mondenega letovišča Baden-Baden smo oddrdali z brzovlakom proti Frankfurtu. Na postaji smo kupili časopise, v katerih smo z grozoto čitali prve brzojavke o tragediji v naši Narodni skupščini. Vest o tej katastrofi je celo delegacijo silno deprimirala. Prvi moment smo pod utisom teh dogodkov smatrali, da ne moremo nadaljevati potovanja. Nestrpno smo čakali drugega jutra. Toda drugo jutro nas je prijatelj Herman Wendel v »Frankfurter Zeitung« pozdravil s pristranim in toplopisanim uvodnikom, ki nas je zopet nekoliko spravil v ravnotežje.

Program našega poseta v Frankfurtu je bil zelo pester. Mesto samo nudi obiskovalcu toliko lepega in zanimivega, da se človek le s težavo loči od njega. Na prvi korak se čuti, da se nahajaš v bogati metropoli jugozapadne Nemčije. V Frankfurtu stoji rojstna hiša petih bratov, velikih finančnikov Rothschildov, tu je rojstni kraj največjega nemškega genija Götheja. Če dodam, da je šlo mesto po statistiki iz leta 1924 4000 veletrgovskih podjetij, 300 bančnih zavodov in 1700 industrijskih obratov, katerih pulziranje kulminira v Frankfurtski denarni borzi, borzi za žito in les, za kože in usnje ter v vsakoletnih po celem kontinentu znanih velesejskih prireditvah, si ne bo težko ustvariti predstave o gospodarski podlagi mesta.

Na vse zgodaj zjutraj smo v elegantnem motornem čolnu razgledali pristaniščne naprave, ki dajo najbolje slutiti industrijsko potenco Frank-

furta. Za zgradbe skladišč in carinarne je bilo investiranih v pristanišču do leta 1905 nad 12 milijonov zlatih mark. Takrat je dosegel promet v pristanišču 1-6 milijona ton. Leta 1912 so že morali pristanišče razširiti z novimi velikimi napravami za 466 ha površine, 12 km obrežja, 28 ha vodne površine, 32 km cest in 103 tirov, kar je stalo tedaj 72 milijonov mark. Promet v pristanišču je takrat dosegel že 2-25 milijonov ton. To pristanišče ima nedogledno bodočnost razvoja, ko bo dograjen prekop med Reno, Maino in Donavo.

Sliko o tujem prometu v Frankfurtu si lahko napravimo, če uvažujemo, da je imel že leta 1914 Frankfurt 105 brzovlakov dnevno in da je bilo v onem letu na glavnem koldvoru izdanih 10 milijonov potniških listkov in sprejetih 5 milijonov ton tovornega blaga. V pristanišču se dvigajo naprave nemškega zavoda za ločenje zlata in srebra, ki uživa svetoven sloves, in ako omenim še tovarne barv v Höchstu, nadalje L. Casella & Ko. in kemično tovarno Griesheim-Elektron, so označena najimpozantnejša podjetja frankfurtske industrije.

Iz pristanišča smo šli ogledat kolos nove tržnice, ki je bila tri dni pred našim prihodom dograjena in otvorena. Dimenzije nove tržnice so ogromne. Zobčasta rampa omogočuje, da se ob istem času lahko razklada trojno število vagonov kot ob navadnih klančinah. Pokvarljivo blago, ki se takoj ne konzumira, se shrani v hladilnih prostorih tržnice, v katerih se vzdržuje s posebnimi hladilnimi napravami vedno enaka nizka temperatura. Hladilnica tržnice izdelava poleg tega še vsak dan 10 ton umetnega ledu za detaljne odjemalce. Vseh šest nadstropij tržnice ima 2947 m² hladilnih prostorov in menda v tretjem nadstropju smo videli že prve pošiljke jugoslovanskih jaje vskladščene. V tej tržnici se zbere jutraj okrog 6. ure nad 2500 tovornih avtomobilov, ki razvozi v noči prispelo blago na vse strani.

Z gradbo te tržnice si je frankfurtska veletrgovina zagotovila dominantno pozicijo in obvlada v okrožju nad 150 km vso živilsko trgovino. Komaj zgrajena tržnica je danes že prenamajna. Izborne ventilacijske naprave odstranjujejo vsak zapah, ki je običajen in neznosen v navadnih tržnicah srednjeevropskih vele mest.

Pri tržnici se nahaja tudi velika kuhinja, v kateri se v avtoklavih kuhajo cena jedila. Iz pristojbin, ki jih dobiva mestna občina od tržnice, prireja tu v velikih množinah zastoj obede za revne, brezposelne in šolsko deco ter zelo cene obede za uradništvo. Menda stane celoten obed 5 Din in vsi sloji se poslužujejo te humane in socialne naprave ter dobivajo v termosnih posodah tople jedi direktno do svojih stanovanj ali obratov ališ.

Po ogledu tržnice smo se z avtomobili odpeljali v tovarno Adlerwerke, ki izdelujejo cena avtomobilna vozila, dvokolesa in nam dobro znane pisalne stroje. Te tovarne se bistveno ločijo po načinu obdelovanja kovin in produkcije vozil enakega tipa v serijah od Daimlerjevih tovarn v Stuttgartu. Tu smo videli najmodernejše vrtnalne stroje za obdelavo kovin in mnogo drugih interesantnih patentov. Dopoldanski izlet smo zaključili z obiskom Göthejeve rojstne hiše »am grossen Hirschgraben«, kjer je imela simpatična profesorica dr. Sekuličeva krasen spominski govor. Opoldan nas je sprejel frankfurtski nadžupan v historičnih prostorih mestne hiše, kjer se bili kronani nekdanji rimski cesarji.

(Dalje prihodnjik.)

RIMSKI NAKUPI PŠENICE.

»Times« opozarja na vesti, po katerih nakupuje Rusija iz strahu pred lakoto velike množine pšenice. Že nakupljene množine se gibljejo med 150.000 in 200.000 tonami in so vredne 2 in pol milijarde funtov. V Hullu, Liverpoolu, Hamburgu in Rotterdamu močno povprašujejo po ladjah, ki bi prevzele tovore za Rusijo, v tem slučaju torej pšenico.

JUGOSLOVANSKO - BRAZILJANSKA LIGA.

Na inicijativo braziljanskega konzula v Beogradu, Jacquesa Jonathana, so ustanovili Jugoslovansko - braziljansko združenje, ki namerava vzpostaviti direktne zveze z Brazilijo ter odstranjevati tuje posredovalce. Zasnovano je na principu lige in bo delovalo za politično, ekonomsko, socialno in kulturno medsebojno spoznavanje Jugoslavije in Združenih držav braziljskih. Doseči hoče, da pride čimprej do dobrih vezi in intimnega sodelovanja. Pred par dnevi se je vršil ustanovni občni zbor, na katerem je bil izvoljen sledeči odbor: dr. Prvislav Grisogono, narodni poslanec in minister n. r., dr. Ivan Ribar, narodni poslanec in bivši predsednik Narodne skupščine, dr. Milorad Stražnički, profesor vseučilišča in konzul republike Uruguay, Milan Milić, konzul kraljevine Romunske v Zagrebu, Jacques B. Jonathan, konzul republike Brazilije v Beogradu, Rafael Tolentino, uvoznik v Sarajevu, Toma Kostopeč, predsednik Vjersijske banke v Dubrovniku, Toma Popović, bivši predsednik Trgovske zbornice v Skoplju in Rubens Jonathana, konzularni agent republike Brazilije v Beogradu. Slovena seveda ni nobenega v odboru.

TEŽKOČE PRI FINANSIRANJU OGRSKE ŽITNE KAMPANJE.

Pričelkoma nove žitne kampanje so se na Ogrskem pokazale velike težkoče radi finansiranja kampanje. Žitni trgovci, predvsem podeželski, ne razpolagajo z zadostnim kapitalom, ker niti ena tvrdka nima sama zase dovolj kapitala, da bi mogla finansirati kampanjo. Vsled tega iščejo zdaj denar. Ogrska narodna banka omejuje kampanjske kredite in eskomptira le po predpisu izstavljenih mlinske menice. Ker pa trgovci nimajo takih menic, morajo iskati kredita drugje. In li krediti nikakor ne zadoščajo, razen tega pa veljajo 14 do 18 odstotkov obresti. In tako žitne tvrdke, ki delajo z veliko težjo, ne morejo poljedelcem plačati zahtevanih cen, vendar pa morajo spraviti žito na trg. Sedaj so pričeli z akcijo, da dobe cene kampanjske kredite za žitno trgovino. — Pri nas ni prav nič boljše. Ono, kar nudi Narodna banka, je premalo, privlačni denar je pa predrag.

DOBIČKI ŠVICARSKIH ŽELEZNIC.

Švicarske zvezne železnice izkazujejo za 1. polletje prebitka 66 milijonov švicarskih frankov napram 58 milijonom v istem razdobju lanskega leta.

»Ljubljana v jeseni.«

Jesenska prireditev Ljubljanskega velesejma od 1. do 10. septembra 1928.

Revija slovenskih kočevskih narodnih noš. Kot lansko leto v jeseni, tako priredi uprava ljubljanskega velesejma tudi priložnostno jesensko prireditev »Ljubljana v jeseni« revijo narodnih noš, ki se bo vršila v nedeljo, dne 2. septembra popoldne. — Vsakdo, ki je v posesti narodne noše, naj se takoj javi z dopisnico velesejmski upravi in navede nošo. Posebno dobrodošle so skupine iz posameznih okrajev. Popoldne se vrši obhod z godbo po sejmšču. Desettisoči gledalcev se bodo radovali ob pogledu na krasne in pestre narodne noše. Vsakdo naj pripomore k vsakoletnemu prazniku narodnih noš. Lepe noše bodo odlikovane. Legitimacije za prost vstop na sejmšče in znižano vožnjo pošlje uprava prijavljenim udeležencem brezplačno. Prijavite se nemudoma.

Slovenskim harmonikarjem. Ljubljanski velesejem priredi svoj jesenski velesejem od 1. do 10. septembra, ki bo obsegal zlasti naše kmetijstvo. V nedeljo, dne 9. septembra bo velika razstava plemenskih konj, istega dne popoldne bo nastop igralcev na harmonike. Vsak harmonikar bo imel priliko pokazati, kaj zna in bo lahko zaigral katerokoli, po možnosti domačo melodijo. Vršilo se bo tudi tekmovalstvo najboljših. Kdor ima narodno nošo, naj nastopi v njej. Pripuščeni bodo samo prijavljeni harmonikarji, zato se z dopisnico takoj javite upravi velesejma v Ljubljani. — Revnim plačamo vožnjo. Imeli boste tisoče poslušalcev.

LIKVIDACIJA AVSTRO - OGRSKE POSTNE UPRAVE.

V praški uradni zbirki zakonov z dne 20. julija izide besedilo rimske pogodbe z dne 6. aprila 1922, ki se je sklenila med Avstrijo, Češkoslovaško, Italijo, Romunijo, Poljsko in Jugoslavijo. Gre za obveznosti, ki so nastale med poslovanjem bivše avstroogrske poštne uprave, t. j. in kr. vojaške in vojne poštne uprave. Pogodba stopi v veljavo še le po ratifikaciji.

Ljubljanska borza.

Tečaj 27. julija 1928	Povpraševanje Din	Ponudba Din
DEVIZA:		
Amsterdam 1 h. gold. . .	22'8650	22'9250
Berlin 1 M.	13'58	13'61
Bruselj 1 belga	—	7'9288
Budimpešta 1 pengő . .	9'90	9'93
Curij 100 fr.	1094'10	1097'10
Dunaj 1 šilling	8'0143	8'0443
London 1 funt	276'14	276'94
Newyork 1 dolar	56'8150	57'0050
Pariz 100 fr.	—	222'85
Praga 100 kron	168'22	169'02
Trst 100 lir	296'86	298'86

Izgledi izseljevanja v Argentino.

Vsled omejitve izseljevanja v Severno Ameriko, odnosno v Združene države, se je izdatno pomnožilo izseljevanje v Južno Ameriko, predvsem v Argentino. Argentinski zunanji minister je radi tega smatral za potrebno, da evropsko javnost informira o izgledih izselnikov v Argentino, posebno kolikor pride v poštev možnost zasluzka. Izvajanja te informacije, katere so priobčili nekateri svetovni evropski časopisi, so jako zanimiva in jih, ker bodo brez dvoma zanimali našo javnost, priobčujemo v naslednjem izveščku:

»V mladi in veliki agrarni državi, kakoršna je Argentina, je razumljivo, da bodo vse vrste poljedelskih delavcev gotovo še več let našli zadosti zasluzka. Razmeroma počasen razvoj naseljevanja in velepoten način obdelovanja zemlje je omogočil plačevanje višjih mezd nego so običajne v Evropi. Razsežnost kolonizacije in intenzivni razvoj obstoječih kolonij obeta izselniku, ki se ne straši težkega dela, še vedno dober zasluzek.

Vendar se priznavajo naselnikom sedaj samo neznatne naselniške olajšave. V Argentini prevladuje mnenje, da je sedaj položaj tako ugoden, da bi bilo odveč, če bi vlada v katerikoli smeri naseljevanje še pospeševala. Vsled tega vlada samo pet dni brezplačno oskrbuje naselnike v Buenos Aires in jim daje prosto vožnjo po železnici v namembni kraj. Teh železniških ugodnosti se je do sedaj poslužilo kakih 100 evropskih družin.

Dočim nudi poljedelstvo sedaj najboljše izgleda za naselnike, se vendar potrebuje še veliko profesionalcev za gradbo hiš in za konstrukcije železnice. Ti so predstraža stotisočev ali morebiti milijon industrijskih delavcev, katere potrebuje država. Sedanji položaj izrabljanja neizmernih mineralnih zakladov, katere ima Argentina je tak, da bi se rabilo za razvoj industrije najmanj toliko industrijskih delavcev. Glede industrije smo šele na začetku razvoja. Nismo za enkrat niti približno v stadiju industrijske evolucije, katero je dosegla, na primer Evropa ali druge države. Iz tega pa tudi sledi, da je razmerje industrijskega prebivalstva napram številu celokupnega prebivalstva zelo malenkostno. Na drugi strani je nujno potrebno, da naše zemeljske zaklade začnemo smoteno izrabljati. Jasno je torej, da se možnost razvoja Argentine v smeri industrijske države za enkrat ne da niti približno presoditi. Vendar pa je uresničenje uspehov, doseženih z vstrajnostjo in podjetnostjo, pokazalo stopnjujočo se tendenco za industrijalizacijo. Neizogibna posledica te tendence je naraščajoče povpraševanje po profesionalistih vseh kategorij iz vseh delov sveta. Evropa ima večji presežek prebivalstva nego vsak drug del sveta, ki bi imelo vsaj v dohodni dobi malo upanja, da bi se moglo udeleževati v primerni indu-

strijski zaposlitvi. Ako si hočejo ti ljudje izboljšati položaj, morajo iskati srečo drugje. Vstrajnejši in podjetnejši med njimi si bodo poiskali kraje, kjer imajo največ možnosti za uspešno udeleževanje in gotovo se jih bo ne malo odločilo za Južno Ameriko.

V Argentini ne poznamo nobenih delavskih nemirov in mezdni sporov. Že več let ni bilo pri nas niti štrajkov niti delavskih izpitij. Tudi nimamo trustov, ki bi mezde pritiskali navzdol. Porabljam najboljšje delavce in dosegamo najboljšje uspehe s plačilom visokih mezd, ki omogočajo dobro preživljanje. Kljub temu pa ne svetujem vsakemu Evropejcu, da pride v Južno Ameriko v nadi, da dobro mesto na njega že čaka. Izvrstni strokovni delavci imajo vendar izgleda, da se jim bodo v vseh branžah nudile dobre mezde.

Gospodarstvo Jugoslavije in njegovi odnošaji napram inozemstvu.

(Iz predavanja tajnika Zbornice TOI g. Ivana Mohoriča v Nürnbergu dne 18. junija t. l.)

(Nadaljevanje.)

Nasprotno pa so mnoge panoge kemične industrije v Jugoslaviji zastopane z velikimi podjetji, ki igrajo v našem eksportu važno vlogo. Med produkti jugoslovanske kemične industrije je imenovati v prvi vrsti amonijakovo sodo, katere smo eksportirali 18.346 ton v vrednosti 38-7 milijona dinarjev, dalje kavstična soda 5.396 ton v vrednosti 30-3 milijona dinarjev, kalcijev karbid 17.900 ton v vrednosti 47 milijonov dinarjev, kalcijev acetat 1.129 ton v vrednosti 15-9 milijona dinarjev, kostanjev ekstrakt 7.937 ton v vrednosti 44-8 milijona dinarjev, hrastov ekstrakt za strojenje kož 8.053 ton v vrednosti 33 milijonov dinarjev, ostale ekstrakte za strojenje kož 2.915 ton v vrednosti 13-3 milijona dinarjev, kalcijev cianamid 31.000 ton v vrednosti 81-8 milijona dinarjev, umetna gnojila 17.870 ton v vrednosti 19-7 milijona dinarjev, superfosfate 13.247 ton v vrednosti 12-2 milijona dinarjev. Izvoz neorganskih in organskih spojin, ekstraktov in umetnih gnojil je dosegel lansko leto skupno 394 milijonov dinarjev, dočim je znašal uvoz kemičnih proizvodov iz inozemstva 399 milijonov dinarjev, tako da imamo izgleda, da bomo tudi v tem oziru kmalu dosegli aktivno bilanco.

Prometne razmere Jugoslavije so danes še zelo nezadovoljive. Kljub velikim delom in naporom, ki so se dosedaj izvršili, imamo še v Sandžaku in Južni Srbiji mesta, kjer po 250 km naokrog ni nikake železnice. Železniška mreža Jugoslavije je merila leta 1926. 10.039 km, od katere sta dobri dve tretjini normalnotirnih železnice, 2.525 km pa ozkotirnih železnice s širino 0-76 cm. Od glavnih prog je samo 274 km dvotirnih. Letos se gradi nadaljnjih 400 km drugega tira za zvezo Beograd—Zagreb, ki je glavna prometna žila kraljevine, in ki veže najrodovitnejše kraje naše države. Položaj je v železniškoprometnem oziru tem težji, ker so bile železnice, ki obstojajo v Jugoslaviji, svoječasnno grajene pod bistveno drugačno orijentacijo, kakor pa so prometne smeri v mejah današnje države. Železniško omrežje je v raznih pokrajinah Jugoslavije različno staro. Najstarejša je zveza Maribor—Celje—Ljubljana, ki je bila kot del velike železnice Dunaj—Trst predana obratu že leta 1846. Vojvodina je dobila prvo železnico 10 let pozneje, na Hrvatsko se je zgradila zveza od Zidanea mosta do Zagreba leta 1862, v Južni Srbiji je bila prva proga Djevdjelija—Skoplje sezidana leta 1873, dočim je Beograd in Severna Srbija do Niša dobila železnico komaj leta 1883. V Bosni se je takoj po okupaciji leta 1879 pričel graditi ozkotirni sistem, ki je dobil šele pred dvema leti iz Sarajeva preko Vardišta in Užic priključek na ozkotirno mrežo srbijanskih železnice. Prva naloga, ki je čakala prometno upravo po prevratu, je bila obnova totalno porušeni železniških prog v Srbiji, katerih re-

stavracija je trajala dobre dve leti. Po izvršitvi najnujnejših del je postala obnova po vojni uničenega voznega parka zelo pereča in z velikimi žrtvami, povprečno 300 milijonov dinarjev letno, so končno tudi ta dela dandanes v precejšnji meri izvršena. Železniško omrežje v okviru novih mej Jugoslavije, ki so bile šele z rapalsko pogodbo definitivno določene, ni predstavljalo nikake prometne enote, marveč razkosana omrežja posameznih pokrajin, katera je bilo treba šele za zgradbo novih zvez spojit v celotno mrežo. Bosna ni imela nobene železniške zveze s Srbijo, Dalmacija ni imela normalnotirne zveze s Hrvaško, med Banatom in Baško je obstojal samo provizorni most iz vojne dobe in preko Save je na dolžini ca. 400 km od Siska do Beograda vodil samo en most za normalnotirno železnico. Tudi Banat in Srbija še danes nimata železniške zveze preko Donave. Del teh nedostatkov je bil v dobi prvega desetletja popravljen. Treba pa je še rešiti dva osnovna problema prometa v Jugoslaviji in sicer zveze središča države z Jadranskim morjem in vprašanje preureditve ozkotirnega omrežja v Bosni v normalnotirno.

Jugoslavija svoje obale, ki je dolga nad 400 km in obiluje z nebrojem naravnih luk, ne more prav izkoristiti, ker ovira dostop severnih rodovitnih pokrajin na Jadran neprehoden, naseljen in vsled tega gospodarsko pasiven kraški tektonski sklop Dinarskih alp.

Velika razlika med uvozno in izvozno tonažo je težak problem za našo železniško tarifno politiko. Nasproti uvozu 1,3 milijona ton znaša tonaža izvoza 4,2 milijona ton. Za gospodarski zliv (Verschmelzung) raznih pokrajin Jugoslavije v eno ekonomsko enoto je bilo izenačenje raznih tarifnih baremov in železniških predpisov v jeseni leta 1925 odločilnega pomena. Leto pozneje je bila ta tarifna reforma dopolnjena tudi glede privatnih železnic, ki so v eksploataciji državnih železnic in uvedeno pretarifiranje (Durchtarifierung) za celo železniško omrežje, s čemur sta se promet in izmenjava blaga zelo poenostavila. Obenem so bile z omenjeno tarifno reformo upeljane posebne znižane pristaniščne tarife, ki dovoljujejo do 35% popusta napram lokalnim tarifam in ki v skladu s carinsko tarifo olajšujejo promet blaga preko domačih pristanišč. Morska pristanišča v Jugoslaviji še niso izgrajena, urejena in organizirana, niti Split, niti Sušak nimata proste luke in javnih skladišč, ker je bivša monarhija centralizirala ves promet na Trstu in Reki, medtem ko se ostala pristanišča

na vzhodni strani Jadrana vsled pomanjkanja dobrih železniških zvez z zaledjem niso mogla razviti. Posledica tega je, da zmagujejo naša pristanišča le en del našega prekomorskega prometa in smo v mnogem oziru še navezani na posredništvo Trsta, ki razpolaga z večjim trgovskim aparatom in mnogobrojnejšimi parobrodarskimi zvezami. Tudi v tem oziru čaka Jugoslavijo desetletja marljivega dela, da se uredijo domače luke, predvsem Sušak, Split, Šibenik, Gruz in Kotor. Kljub tem velikanskim oviram za razmah našega gospodarstva pa je vloga vodnega prometa v naši zunanji trgovini že dokaj znatna in je znašal izvoz po vodi 38-87%, uvoz po vodi pa 52%. V letu 1926 je pristalo v jugoslovanskih pristaniščih 1437 parnikov iz inozemstva z 1,3 milijona tonaže. Od tega pripade največji del na Italijo. Za rodovitne pokrajine v severovzhodnem delu države igrajo plovne reke Donava, Sava in Drava z njihovimi kanali veliko vlogo. Mednarodni promet po Donavi nam odpira dostop v države Srednje Evrope, ki stoje v naši zunanji trgovini na prvih mestih. Delež podonavske plovbe na našem zunanjetrgovskem prometu je znašal že v letu 1925 pri uvozu 23,3%, pri izvozu pa 19,4%, od česar pripade največ na Češkoslovaško. Nemčija je v vodnem prometu Jugoslavije zaenkrat na predzadnjem mestu.

(Nadaljevanje in konec prih.)

Trgovina.

Trgovski stiki z Anglijo. Angleška tvrdka Union Contractors LTD, 14 New. Oxford Street, London, W. C. 1. se priporoča kot zastopnica pri posredovanju med našimi in angleškimi trgovskimi tvrdkami.

Semenj na Sušaku. Letni semenj za vsakovrstno blago se vrši, kakor vsako leto o priliki romanja na Trsat, tudi letos na Sušaku (Regentov trg) 14., 15. in 16. avgusta.

Industrija.

Nemška tekstilna industrija 1927. Poslovno poročilo Banke za tekstilno industrijo d. d. zaznamuje za leto 1927 dvig zaposlenosti v večini panog, ki so z banko v zvezi. Zvišano prodajo je sprejel v pretežni večini domači trg, eksport se tudi v preteklem letu ni posebno splašal. Glede posameznih industrij v lanskem letu je omeniti, da kaže industrija džute dvigajoč se razvoj in je bilo na koncu leta v tovarnah naročil še za več mesecev. V industriji konoplje se je poleg boljše zaposlenosti bistveno zboljšalo tudi oblikovanje cen. Manj ugoden je bil položaj v laneni indu-

striji in se je ta položaj v tekočem letu še nadalje poostiril. Vzrok je ta, ker je ruski lan na trgu izostal. Zboljšanja pričakujejo obrati samo od pomnožitve domačega lanenega pridelka. Industrija bombaža je delala lani prav neugodno.

Sanacija angleških predilnic bombaža. Najnovejše statistike o najvažnejšem okraju angleške bombaževе industrije Lancashire pravijo, da dela ta industrija z letno zgubo 6 milijonov funtov. Preračunjeno na delovne ure dobimo zgubo 2500 funtov za eno uro na leto. Da se reši finančni položaj industrije, je bila ustanovljena tekstilna korporacija, v katero naj vloži kolikor mogoče veliko predilnic v Lancashire svoje delnice. Mislijo, da bo začela korporacija delovati v avgustu ter da bo izvajala kontrolo nad 60 predilnicami, s skupaj 5 milijoni funtov. Na vse one obrate, ki se ne morejo odločiti, da bi pristopili korporaciji ter se odrekli svoji samostojnosti, pritiskajo banke; slednjič bodo vsi obrati primorani, da se praktično vdajo, ker jim bo sicer kreditni vijak preveč navit.

Denarstvo.

Nova finanjska družba za električna podjetja. V Amsterdamu so ustanovili novo finanjsko družbo za električna podjetja. Pri družbi so udeležene tudi nemške velebanke.

Španska stabilizacijska posojila. Španska vlada je sklenila z neko angleško bančno skupino, k kateri pripada Midlandbank, posojilo v znesku pet milijonov funt šterlingov, da s tem podpre kurz pezete. Obenem se pogaja španska vlada z nekaterimi newyorškimi bančnimi zavodi tudi radi posojila.

RAZNO.

Program italijanskega finančnega ministra odobren. Ministrski svet je odobril v pondeljek program finančnega ministra Mosconija o finančni politiki. Glavna točka te politike je stabilizacija lire, ki ostane neizpremenjena. Med drugim so odobrili modus vivendi med Francijo in Italijo.

Revizija Dawesovega načrta. Francoski ministrski predsednik Poincaré je v pondeljek sprejel generalnega agenta za nemška reparacijska plačila, Parker Gilberta. Parker Gilbert je bil zadnje dni v Dinardu, kjer se je dogovarjal z ameriškim finančnim ministrom Mellonom. Pariški politični krogi zatrjujejo, da so ta Parker Gilbertova pogajanja v zvezi s problemom revizije Dawesovega načrta in konečne določitve skupnega zneska nemških obveznosti. Iz gotovih krogov pa zopet poročajo, da je bil ta obisk popolnoma privatnega značaja. Belgija je proti vsakemu znižanju in proti vsaki reviziji.

Ustanovitev posebnega oddelka za nakup premoga v železniškem ministrstvu. Železniško ministrstvo je sklenilo ustanoviti v strojnem oddelku generalnega ravnateljstva državnih železnic poseben oddelak za nakup premoga za železnice.

Cene železu se še podraže. V dobro poučenih krogih prevladuje mnenje, da je bilo zadnje podraženje železa za 5 par le začetek za zopetno zvišanje cen. Relacijske cene, kakor veljajo zdaj v Jugoslaviji, so nižje nego pa na Češkoslovaškem, v Nemčiji itd. Veletrgovci pravijo, da so pričakovali večjega zvišanja, tudi do 30 par, vsled česar more biti zvišanje za 5 par še le pričetek. Zanimivo je, da se jugoslovanske tovarne zadrže nekako mirno, menda iz ozirov na državne železarne, ki so tudi v kartelu. Prihodnje zvišanje se bo skoro gotovo kmalu izvršilo.

ZAHVALA.

Trgovska Samopomoč pri Trgovskem gremiju v Mariboru mi je izplačala po mojem šele par mesecev zavarovanim in pred kratkim umrlem sinu celo vsoto posmrtnine, za kar se najiskrenejše zahvaljujem in toplo priporočam vsem pridobitnim slojem in zasebnim nameščencem pristop k tej dobrodelni inštituciji.

Maribor, dne 25. julija 1928.

JULIJA MIHELIC.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobava: Direkcija državnih železnic v Subotici sprejema do dne 30. julija t. l. ponudbe glede dobave 200 posod za vodo za ognjegasce. — Komanda dravske divizijske oblasti v Ljubljani razpisuje prve javne ustmene licitacije glede dobave mesa za čas od 1. oktobra 1928 do 31. marca 1929, in to: na dan 7. avgusta t. l. za garnizon slov. bistriški v pisarni komande mesta v Slov. Bistrici; na dan 11. avgusta t. l. za garnizon ljubljanski v pisarni intendanture Dravske divizijske oblasti v Ljubljani; na dan 14. avgusta t. l. za garnizon mariborski v pisarni komande Mariborskega vojnega okrga in za garnizon celjski pri komandi Celjskega vojnega okrga; na dan 17. avgusta t. l. za garnizon ptujski v pisarni komande mesta v Ptuj. — Pogoji so na vpogled pri označenih komandah. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesantom na vpogled.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani, mašinsko odeljenje, sprejema do dne 2. avgusta t. l. ponudbe za dobavo 90 komadov preluknjačev; do dne 4. avgusta t. l. glede dobave 55 m³ borovih plohov in 5 m³ hrastovih desk. Ista di-

Ivan Hribar:

102

Moji spomini.

Zvest svojemu geslu, da je čas denar, nisem nikdar rad videl, če so stranke, ki so prihajale na magistrat po uradnih opravkih, morale pred pisarniškimi vratmi čakati, kdaj se bo poljubilo priti uradniku vršiti svojo dolžnost. Poleg škode, katero je stranka v takih slučajih z izgubo časa imela, dejal sem si, da mora to tudi sicer delati slab utis na davkoplačevalce. Zato sem predpisal, da mora vsak uradnik med določenimi uradnimi urami biti v svojem uradu navzoč. S početka so nekateri uradniki to naredbo smatrali za slepo nabasano puško. Da jih poučim o zmoti tega pojmovanja, jel sem hoditi zjutraj ob osmih od pisarne do pisarne. Kjer nisem našel uradnika navzočega, položil sem mu na pisalnico svojo posetnico. V par dneh obratoval je uradni stroj že redno in točno.

Sicer sem pa uradnikom sam dajal dober vzgled. Prihajal sem mnogokrat že ob petih zjutraj v pisarno. Šesta jutranja ura je bila pa skoro redno moja začetna uradna ura. Ker sem hotel biti o vsem poučen, zgodilo se je često, da sem šele ob desetih zvečer odhajal iz pisarne domov. Svojemu zasebnemu uradu posvečal sem dnevno največ po štiri ure; počitka pa si skoro nisem privoščil. To je na magistratno osebo uplivalo tako znamenito, da so magistratni uradi kmalu zasloveli zaradi točnosti in hitrosti uradovanja. Vrh tega mi je omogočilo skrajšati uradne ure tako, da se je uradovalo samo šest ur in to od 8. zjutraj do 2. popoldne. Uradništvu je ta uredba bila v veliko korist, ker je imelo časa za oddih in izprehode; ob ugodnem vremenu pa tudi za krajše izlete. Ono se je zatorej med uradnimi urami s tem večjo gorečnostjo posvečalo izpolnjevanju svojih dolžnosti.

To mi pa ni bilo dovolj. Prepričal sem se bil namreč že kot občinski svetnik, da na magistratu marsi-

katera rešitev zato zaostane, ker pride iz razvidnosti. Da se temu v bodoče pride v okom, upeljal sem za vsakega referenta posebej kontrolno knjigo, v katero se je na levi strani folija zapisala številka vsakega v obravnavo in rešitev dodeljenega mu spisa, potem dan, kdaj se mu je ta spis izročil, na desni strani pa dan, katerega je rešitev prispela v potrditev. Te knjige sem potem pridno vsak teden vsaj po enkrat pregledaval. Kjer sem našel, da se agende rešujejo prepočasno, opominjal sem referenta.

Da vsega tega dela glede na vedno množče se agende in na veliko število strank, ki so želele z županom govoriti, ne bom mogel opraviti sam, mi je bilo jasno. Zato sem pri občinskem svetu izposloval sistemizacijo službe predsedstvenega tajnika in sem nanjo poklical dotedanjega šolskega referenta Evgena Laha. Poznal sem ga namreč že od prej, da je jako marljiv, natančen in vztrajen in vedel sem, da ima fenomenalen spomin celo za subtilne stvari.

Uradniki mestnega magistrata niso moje izvolitve za župana sprejeli nič kaj s prijetnimi čutili. Tako tudi Lah ne. Bil je zato jako ugodno iznenaden, ko sem mu prišel naznaniti, da sem si ga izbral za predsedstvenega tajnika. Ni treba naglašati, da je svojo dolžnost vzorno vršil ves čas, dokler ga dolžnost ni poklicala k važnejšemu referatu. — Pri uradnikih, ki so se zavedali svojih službenih dolžnosti in so imeli tudi trdno voljo, vršiti jih po najboljši vednosti in moči, napravil je ta moj ukrep najboljši utis. Saj je dokazoval, da vem ceniti sposobnost in marljivost.

Res smo z magistratnimi uradniki takoj po prvih dneh občeovanja postali najboljši prijatelji in je to prijateljsko razmerje trajalo prav do konca. Še sedaj je na magistratu mnogo uradnikov, ki so mi iz srca vdani. Večinoma so to možje temeljite izobrazbe in bistrega pojmovanja, ki vedo ceniti, kar sem v dobi svojega županovanja za uradništvo storil.

Videč kako neprimerni predprostorji so bili pred župansko pisarno, dal sem takoj po svoji izvolitvi odstraniti nek zid, da se je s tem pridobila večja čakalnica, in naročil sem, naj se položé parketi v njej.

Ta odredba, potem naznanilo glede imenovanja Evgena Laha za predsedstvenega tajnika, Ivana Kavčiča za predsedstvenega slugo in pa vpeljava kontrolnih knjig za referente, vzbudili so začudenje in očitni odpor pri takratnem prvem uradniku, magistratnem svetniku Ivanu Vončini. Nekako nevoljnega se je delal, ko sem mu vse to prišel naznaniti. Njegovo obnašanje pripisoval sem užaljenosti, da se nisem prej posvetoval z njim. Vendar je to nerazpoloženo trajalo le dolič, dokler se ni prepričal, da so vse te odredbe bile primerne in v interesu službe. V njem sem potem imel najboljšega prijatelja in podpiratelja pri vršitvi svojih županskih dolžnosti. Še danes, ko živi že v pokoju, vlada med nama najpristnejše razmerje.

Umevno je, da sem z deželnim predsednikom uljudno občeval. Zahteval je to njegov uradni položaj in velevala mi je moja družabna olika. Med nami pa je in je vedno bilo ljudi, ki so smatrali, da je uljudnost in — kjer je to na mestu, tudi — spoštljivost, nedružljiva s Slovenstvom. Zato se je od čitalniških igralnih miz kmalu po mestu raznesla govoriča, da se baronu Heimu prilizujem in se je jelo tudi namigavati, da me pri tem vodijo posebni nameni, ki so ali sebični ali pa v opreki z moškimi dostojanstvom. Seveda se za take zabavljive iznajdbe političnih klepetulj nisem zmenil, ker mi je bilo več do blagru mesta Ljubljane, ko do tega, kaj in kako misli o meni kak navidez ali pa zlobnež. Moja uljudnost do visokih uradnih oseb pa mi nikakor ni branila, temveč mi je celo omogočevala, da jim kdaj naravnost in brez strahu povem resnico, ki jim morebiti ni bila mila.

(Dalje prihodnj.)

rekcija, saobračajno-komercialno odeljenje, sprejema do dne 6. avgusta t. l. ponudbe za dobavo 91 komadov kavčuk žigov, 5 komadov lesenih okroglih skledic za denar, 23 dvokolesnih lesenih vozičkov, 4 štirikoles. plato lesenih vozičkov, 1 štirikolesnega lesenega vozička s so-

dom za vodo in 7 samokolnic. Vozički in samokolnice so na ogled v delavnici odeljenja na postaji Ljubljana gl. kol. — Direkcija državnega rudnika Zabukovca, pošta Griže sprejema do dne 4. avgusta t. l. ponudbe za dobavo 40 m³ desk iz smrekovega ali borovega lesa. — Dne 30.

julija t. l. se bo vršila pri Dravski divizijski oblasti (konjičko odeljenje) v Ljubljani druga ofertalna licitacija glede dobave 16.860 m³ hlodov in 29.060 m³ desk.

Prodaja. Pri Središnjem Stovarištu Materijala Generalne Direkcije državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 10. av-

gusta t. l. pismena ofertalna licitacija glede prodaje starega papirja (starih vozniških kart, telegrafkega papirja itd.). Predmetni pogoji z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

Motvoz Grosuplje

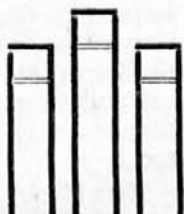

domač slovenski izdelek **Tovarna motvoza in vrvarna d. d.**
Svoji k svojim! **GROSUPLJE pri LJUBLJANI**

- KNJIGOVEZNICA - K. T. D. LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

II. NADSTR. NUDI PO IZREDNO NIZKIH CENAH:

SALDA-KONTE
ŠTRACE
JOURNALE
ŠOLSKE
ZVEZKE-MAPE

ODJEMALNE
KNJIŽICE
RISALNE
BLOKE
I. T. D.

Edini pristni

malinovec marmelade

limonov sok, oranžni sok in sadne

priloga tvrdka

Srečko Potnik in drug

parna destilacija esenc, eteričnih proizvodov, eterov ter izdelovanje sadnih sokov in marmelad.

Ljubljana, Metelkova 13 Telefon 2110

VINOCE

tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana

nudi najfinejši in najokusnejši
namizni kis iz pristnega vina.

Tehnično in higijenično
najmoderneje ureje-
na kisarna v Ju-
goslaviji.

Pisarna:

Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadstr.

Zahtevajte ponudbo!

VELETRGOVINA

A. ŠARABON

v Ljubljani

priloga

špecerijsko
blago

raznovrstno žganje,
moko in deželne pri-
delke. - Raznovrstno

RUDNINSKO VODO

Lastna pražarna za
kavo in mlin za dišave
z električnim obratom.

Ceniki

na razpolago!

L. M. ECKER sinova

Stavbinska, galanterijska in
ornamentska

kleparnica.

Oblastveno dovoljeno podjetje
za izvrševanje vodovodnih del
in centralnih kurjav.

Ljubljana, Slomškova ul. 4

Telefon 2933 int.

Najboljše

nabavite otroške majce in nogavičke, moške in ženske
rokavice, žepne robce, razni nakit za šivilje, kravate,
gumbe, vezeno, čipke, kompletne potrebščine za kro-
jače, čevljarje in sedlarje edino le pri

Jos. Petelincu

Telefon 2913

Na veliko!

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika

LIKERJE

Medicinalni Cognac, Jajčni-Cognac, Rum, Jamalka-
Rum, Pelinkovec, Silivovko, Trojnovce, Sadjevec,
Brižjevec, Vermut-vino, Malinovec in neoslajeni
Malinov sok (Succus), Rumosol in špirit, v najboljši
- - kakovosti in po najnižji ceni priloga - -

„ALKO“

družba z o. z. LJUBLJANA, Kolizej.

MALINOVEC

iz
lekarne

dr. G. Piccoli v Ljubljani, Dunajska c.

je staroznan kot pristni naravni izdelek, z najfinejšim sladkorjem vkuhan,
brez umetne barve in ne vsebuje nikakih kemičnih dodatkov za konzer-
vanje. — Oddaja na drobno in veliko. — Cena nizka.

Tiskarna MERKUR, Ljubljana

trg.-ind. d. d. - Simon Gregorčičeva ulica 23

se priloga za tisk vsakovrstnih tiskevin za trgovce,
obrtnike, industrijce in urade. - - Lastna knjigovodnica

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Ustanovljena leta 1889.

Telefon šte. 2016.

(GRADSKA ŠTEDIONICA)

Poštni ček 10.533.

Ustanovljena leta 1889.

LJUBLJANA, PREŠERNOVA ULICA

Stanje vložnega denarja
nad 300 milijonov dinarjev.

sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer
proti najugodnejšemu obrestovanju. — Hranilnica plačuje zlasti za vloge
proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Stanje vložnega denarja
nad 1.200 milijonov kron.

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana
z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.